

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat

Af 15. europaudvalgsmøde

Dato: onsdag den 12. december 2018

Tidspunkt: mødet begyndte kl. 11.05

Sted: vær 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Jan E. Jørgensen (V), Merete Scheelsbeck (KF), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Finn Sørensen (EL) og Sofie Carsten Nielsen (RV).

Desuden deltog: statsminister Lars Løkke Rasmussen.

Punkt 1. Forelæggelse af møde i Det Europæiske Råd den 13.-14. december 2018

Det Europæiske Råd 13-14/12-18 – bilag 1 (udkast til kommenteret dagsorden)

Det Europæiske Råd 13-14/12-18 – bilag 3 (udkast til konklusioner (fortroligt))

Statsministeren: Julefreden sænker sig nok ikke allerede i morgen, for der er møde i Det Europæiske Råd, som indledes i lyset af den beslutning, den britiske premierminister, Theresa May, tog forleden om at udskyde afstemningen i det britiske underhus. En del af mødet vil således finde sted i det såkaldte artikel 50-format, dvs. uden hendes tilstedeværelse.

Derefter går det over i et almindeligt fuldt EU-møde med status over forhandlingerne om den næste flerårige finansielle ramme og en række udenrigspolitiske emner som Rusland og det kommende møde mellem EU og Den Arabiske Liga. Fredag er det forventningen, at vi skal vedtage en konklusionstekst med en bred vifte af emner, der bl.a. omfatter det indre marked, migration, desinformation, bekæmpelse af racisme og xenofobi, resultater af borgerhøringerne om EU samt klima.

Derefter glider det over i et eurotopmøde i udvidet format. Det er et rent Kinderæg: tre møder i ét – der er meget at se frem til og mange vigtige emner, men ingen store beslutninger.

Brexit

Først Brexit, hvor tingene flytter sig hele tiden, og som tog en ny drejning mandag, da May valgte at udskyde afstemningen i Underhuset på ubestemt tid. Det var ellers meningen, at vi skulle have klar besked om, hvad man i Storbritannien syntes om den aftale, vi indgik den 25. november. Det får man så ikke vished for, men der er en klar fornemmelse af, hvilket resultat afstemningen ville have givet – det er jo nok også derfor, de pludselig ikke skulle stemme. Vi ved også nu, at der er samlet de 48 underskrifter, som kræves for at få gennemført en tillidsafstemning senere i dag, så hele situationen er noget usikker.

I går var Theresa May i Haag, Berlin og Bruxelles, hvor hun drøftede mulighederne for at indramme bagstopperløsningen, så den i højere grad fremstår som det, den også er tænkt som, nemlig en tilbagefaldsposition og ikke et permanent nyt arrangement. Der er jo grundlæggende enighed om, at den er en slags forsikringsordning, som skal gælde, hvis man ikke finder en anden, varig løsning, hvor Storbritannien kan træde ud af EU, uden at der kommer en hård grænse mellem Irland og Nordirland.

På mødet sigter vi efter at få udarbejdet en ordentlig konklusionstekst med politiske forsikringer vedrørende bagstopperløsningen. De kan så følges op af yderligere drøftelser hen over jul og ind i januar, hvor der vil kunne udarbejdes grundigere tekster. Tingene er i bevægelse, og jeg kan her tilkendegive, at vi fortsat ønsker, at denne skilsmisse sker på den ordentligste måde overhovedet, og at vi gør, hvad vi kan, for at bidrage til at lette vejen uden at bringe vores aftaler i miskredit.

Udfordringen er vel den – og har været det længe – at det ikke står lysende klart, hvad der skal til for at bringe tingene på gled. Og uden at kritisere nogen må man sige, at den måde, man har håndteret det på, står i kontrast til det, der skete i Danmark i 1992, da et flertal af de danske vælgere stemte imod Maastrichttraktaten. Her samlede den tidligere generation af politikere ansvaret op og byggede bro med det nationale kompromis, så man kunne tage tilbage til EU og vise, hvilken ordening den danske befolkning til at ville være med til. Jeg er ikke ekspert i britisk politik, men det er svært at få øje på en tilsvarende proces i det britiske parlament. Så det er den britiske premierminister, der må fastsætte rammen for, hvad der nu skal ske. Grundlæggende anlægger vi en pragmatisk og positiv indfaldsvinkel.

Finn Sørensen spurgte, om bagstopperløsningen, som statsministeren kaldte en midlertidig løsning, også havde en midlertidig karakter i aftalen? Hvis EU-27 og Storbritannien ikke kunne blive enige om en handels- og toldunionsaftale og andre ting fra samme forhandlingskasse, ville bagstopperen vel i princippet fort-

sætte uendeligt? Og det var vel det, der udgjorde den store knast for mange i det britiske underhus?

Jan E. Jørgensen spurgte, om det var realistisk at forestille sig en ny folkeafstemning i Storbritannien, og om den i givet fald kunne handle om en dansk model med forbehold eller eventuelt en ordning som Norges.

Statsministeren svarede Finn Sørensen, at bagstopperen både var midlertidig og permanent i den forstand, at det var en tilbagefaldsposition, som man havde i, hvis intet andet lykkedes. Det var nødvendigt for at undgå en ny hård grænse, som kunne bringe freden i Irland i fare. Det var så at sige en forsikringspræmie, som rent juridisk blev effektueret, hvis man ikke indfrie de fælles ambitioner om en anden løsning. Den kunne forsvinde, hvis man blev enige om det, eller hvis man indgik en ny aftale, der sikrede, at der ikke var brug for bagstopperen.

Til Jan E. Jørgensen sagde han, at man kunne forestille sig alt i teorien, men at det afgørende var, at Storbritannien selv måtte sætte kadencen. Fristen kunne skubbes, men det var Storbritannien, der skulle initiere det. Domstolen havde afgjort, at Storbritannien havde ret til at komme tilbage som medlem, hvis de fortrød. Også her var det deres egen beslutning. EU-27 var parat til at gribe bolden, men den lå på briternes banehalvdel. Hvis man skulle drage en lektie af begivenhederne, var det, at det åbenbart hverken er let eller attraktivt at vende ryggen til det europæiske samarbejde. Det så han også afspejlet i den danske EU-debat, hvor der syntes at brede sig en opfattelse af, at EU ikke var svaret på alle, men på mange spørgsmål. Derfor skulle man passe godt på samarbejdet.

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om statsministeren kunne bekræfte, at regeringen stod last og brast om den fælles forhandlingsposition med EU-27. Frygtede statsministeren, at der var sprækker i gruppen af EU-27-lande? May havde været på rejse rundt i forskellige hovedstæder. Var der steder, man kunne tro hun ville få lydhørhed til den britiske position?

Statsministeren kunne ikke få øje på sprækker. EU-27 havde holdt sammen hele vejen igennem, og der var stor tilfredshed med den indgåede aftale. Han kunne heller ikke se for sig, hvor Storbritannien havde en murbrækker, som kunne splitte EU-27 i forskellige dele. Ingen tilkendegivelse i løbet af de seneste dage rokkede ved det billede. Men alle ønskede at være pragmatiske for at få forhandlingerne til at glide.

MFF'en og forordning 883

På det ordinære møde i Det Europæiske Råd forventer jeg, at vi indleder med at drøfte status over forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme for prioriteterne frem til 2027. Selv om der allerede har været afholdt mange politiske drøftelser af MFF'en, er forhandlingerne stadig på relativt tidligt stadium.

Det østrigske formandskab har gjort et solidt og grundigt forarbejde, og vi er nok i virkeligheden nået længere, end man kunne forvente på dette tidspunkt, men vi er jo ingenlunde i mål. Jeg er også derfor tilfreds med, at Kommissionen nu har forladt sit tidligere ønske om at afslutte forhandlingerne før Europa-Parlamentsvalget i maj, og der nu i stedet sigtes efter en aftale inden udgangen af 2019. Jeg tror stadig, at det er en meget ambitiøs tidsplan, eftersom Kommissionen skal sammensættes på ny, når der er valgt et nyt parlament. Så der vil være noget tid der, der ikke rigtig kan bruges. Men nu vedtager vi en konklusionstekst, som roser det østrigske formandskab for arbejdet, og som opfordrer det kommende rumænske formandskab til at fortsætte det høje tempo i forhandlingerne.

Det er ikke lette forhandlinger. Der er også et finansieringshul efter Brexit og et stærkt ønske om en masse nye områder, vi skal satse på – det deler vi også fra dansk side. Men hvis man ikke tilsvarende reducerer gamle politikområder, så kommer der et betydeligt udgiftspres. Og vi går jo ind i det her med en ambition om at fastholde et loft på 1 pct. af BNP, der stadig giver mulighed for, at man ekspanderer, al den stund der er vækst i Europa.

Finn Sørensen ville gerne inddrage Europa-Parlamentets afstemning om forordning 883 vedrørende EU-borgeres mulighed for at få adgang til dagpenge i Danmark fra dag 1. Statsministeren var nok enig med nærmest alle i Folketinget om, at det gik for vidt, at en herboende lønmodtager skulle betale til en a-kasse i 12 måneder og kunne dokumentere arbejde inden for de seneste 3 år for at få ret til dagpenge, mens alle andre uanset baggrund skulle kunne springe alt det over. I forvejen havde borgere fra andre EU-lande og fra EØS-landene lettere ved at få dagpenge end dem, der bor her i forvejen. Havde statsministeren overvejet at hive i håndbremsen ved at aktivere traktatens artikel 48 og indbringe sagen for Det Europæiske Råd? Det kunne i hvert fald få den gavnlige effekt, at sagen blev sat i bero et stykke tid, mens man måske fandt en fornuftigere løsning.

Kenneth Kristensen Berth havde det indtryk, at Danmark stod stadig mere isoleret med synspunktet om budgettilbageholdenhed. Var det ikke kun Holland og Sverige, der var enige? Hvordan ville regeringen skaffe bredere opbakning til positionen? Det var svært at begribe, at så mange lande var optaget af at øge bevillingerne til EU, mens de havde oprørslignende tilstande derhjemme.

Statsministeren mente ikke, at Danmark stod så isoleret i budgetforhandlingerne, som Kenneth Kristensen Berth gav udtryk for; han havde netop haft et møde med den tyske finansminister i Berlin, som viste, at Tyskland også havde en restriktiv tilgang til tingene. Men det blev bestemt en kamp at sørge for at fokusere EU's budget frem for at pumpe det op, og den kamp kunne meget vel vare længere end til udgangen af 2019. Det var værd at huske på, at man med et Europa i vækst stadig ville kunne prioritere nyt med et loft på 1 pct. af BNP – især, hvis man vel at mærke anerkendte, at visse gamle politikområder havde udtjent deres formål.

Han understregede over for Finn Sørensen, det ikke statuerer ny EU-ret, når Europa-Parlamentet foretager en afstemning. Regeringen ville kæmpe med næb og klør imod, at det blev gældende ret. Det gjaldt om at fastholde den danske rimelighedsdagsorden – med forordning 883 i frisk erindring – i drøftelserne mellem råd, kommission og parlament i løbet af 2019. Han ville ikke udelukke, at artikel 48 kunne blive aktiveret. Det var derudover tvivlsomt, om der ville ske noget, inden et nyt Europa-Parlament blev valgt. Man kunne håbe på en anden sammensætning efter valget. Den liberale gruppe, ALDE, som Venstre tilhørte, havde stemt imod forordningen, mens f.eks. de fleste medlemmer af den socialdemokratiske gruppe, PES, havde stemt for – hvilket i øvrigt ikke skulle ligge de danske socialdemokrater til last.

Det var i høj grad de østeuropæiske medlemslande, der pressede på for budgetudvidelser, og man havde før set, at de lande kunne flyttes i retning af danske ønsker i tilspidsede situationer. Det skete f.eks. med indekseringen af børnechecken før Brexit-afstemningen. Vi vil derfor ikke afskrive os muligheden for at løfte spørgsmålet om dagpengeregler og forordning 883 ind i budgetforhandlingerne.

Peter Hummelgaard Thomsen kvitterede for, at statsministeren ville have den fri bevægelighed til at gå hånd i hånd med fair bevægelighed. Socialdemokratiet var blevet beskyldt for EU-skepsis, når de havde påpeget det, men det var godt, at der nu var bevægelse også blandt de andre lande.

Han var enig med statsministeren i, at det ikke var i socialdemokraternes parti-gruppe i Europa, PES, at de danske socialdemokrater havde fundet størst lydhørhed i spørgsmålet om dagpenge. Det samme havde været tilfældet på andre områder, f.eks. om integration.

Han appellerede til, at alle i Folketinget stod last og brast om de danske synspunkter. Og man skulle ikke være bange for at gribe til artikel 48 om nødvendigt, for han var enig med Finn Sørensen i, at et dagpengesystem som forslaget om

ændring af forordning 883 var meget skadeligt for den danske arbejdsmarkedsmodel.

Statsministeren understregede, at han var stor tilhænger af den frie bevægelighed. Danmark ville have været ilde stedt uden den f.eks. under finanskrisen, hvis der ikke havde været adgang til europæisk arbejdskraft. Men den skulle bestemt foregå under ordentlige forhold i alle dimensioner. Det gjaldt om at lægge flere kræfter i presset på de øvrige lande og forklare f.eks. præsident Macron, at han, når han siger, at hans partiprogram er efterlevet i praksis i Danmark, også må erkende, at forholdene ikke er kommet af sig selv. Man kan ikke begynde at afvikle systemet her ved at tilføje regulering, som ikke er kompatibel med det system, man ellers priser. Der skulle holdes et skarpt øje med danske prioriteter også i den afgørende fase af budgetforhandlingerne.

Under overfladen fornemmede han bevægelse. Positionerne var ikke så fastlåste som før. F.eks. har de østeuropæiske lande indset, at de ingen interesse har i at lade deres ungdom og veluddannede arbejdskraft forsvinde til Vesteuropa.

Rusland og Ukraine

Middagsdrøftelsen forventer jeg kommer til at handle om en række aktuelle udenrigspolitiske emner, herunder den opskalerede situation i Ukraine og Det Azovske Hav. Man vil diskutere, hvorvidt der er brug for yderligere sanktioner over for Rusland. Desuden overvejes det, om EU kan give økonomisk støtte til de områder af Ukraine, der er hårdest ramt af udviklingen. Det er vi fra dansk side rede til at se nærmere på. Det er afgørende, at vi i EU agerer fælles sag over for Rusland.

Det indre marked

Fredag skal vi vedtage konklusioner om det indre marked. Kommissionen har den 22. november offentliggjort en meddelelse med status over det indre marked, som vil udgøre rammen for vores drøftelse. Fra dansk side kan vi generelt byde meddelelsen velkommen, især fordi den indeholder et stærkt budskab fra Kommissionen om vigtigheden af at håndhæve reglerne for det indre marked.

Det er min forventning, at der vil være bred enighed om den helhedsorienterede tilgang til videreudviklingen af det indre marked, som er afspejlet i konklusionsteksten. Jeg forventer derfor heller ikke nogen dybere drøftelse af det spørgsmål.

Det er programsat, at der på Det Europæiske Råd i marts 2019 skal være en substantiel drøftelse af det indre markeds fremtid. Men mødet de kommende dage vil være en anledning for stats- og regeringscheferne til at fremhæve deres prioriteter for det indre marked frem mod en ny kommission. Jeg vil fra dansk

side benytte lejligheden til at tale for de danske prioriteter om øget fokus på styrkelse af implementering og håndhævelse samt væsentligheden af et forbruger- og virksomhedsperspektiv ved indførelsen af nye regler. Jeg vil desuden understrege nødvendigheden af, at man adresserer omgåelse og misbrug af de gældende regler for det indre marked.

Migration

Migration er som altid på dagsordenen. Vi skal bl.a. følge op på fremdriften siden vedtagelsen af DER-konklusionerne om migration i juni, herunder om styrkelsen af Frontex og samarbejde med transit- og oprindelseslande. Og så skal vi gøre status over fremdriften med reformen af det fælles europæiske asylsystem inklusive Dublinforordningen. Det bliver nemt, for der er ikke rigtig nogen fremdrift. Man må dog give det østrigske EU-formandskab, at de har forsøgt at bryde den fastlåste forhandlingssituation og få isen til at smelte med et forslag om, at solidaritet nok skal være obligatorisk, men at solidaritet kan antage mange former og ikke nødvendigvis betyder obligatorisk omfordeling af asylansøgere. Det er en idé, vi fra dansk side har støttet af flere grunde. Dels på grund af de politiske realiteter: Hvis man ikke finder et kompromis, kommer man aldrig videre. Dels fordi vi er meget bekymrede over tanken om en obligatorisk omfordelingsmekanisme, som vi tror godt kunne blive en pull-faktor. Men der er indtil videre ikke den fornødne opbakning til at gå videre ad den vej. I mellemtiden håber jeg, at vi kan komme videre med omarbejdningen af udsendelsesdirektivet og styrkelsen af Frontex.

Og så lægger jeg meget vægt på en øget prioritering af samarbejdet med de afrikanske lande. Derfor har jeg på mødet tænkt mig at annoncere et yderligere bidrag til EU's trustfond for Afrika på 75 mio. kr., som vil bringe Danmark op som den tredjestørste bidragsyder til fonden efter Tyskland og Italien – med i alt 225 mio. kr. Det skal ses i lyset af min opfattelse af, at den eksterne dimension er nøglen til at løse strukturelle migrationsudfordringer. FN's migrationserklæring, der blev vedtaget i Marrakesh i mandags, er ganske vist ikke på dagsordenen, men den vil udgøre en væsentlig ramme for dialogen med de afrikanske lande og derfor ligge i fin forlængelse af de europæiske ambitioner om at etablere et fornuftigt samarbejde med Afrika om migration. Det er måske en overset succes, men der er faktisk fremdrift. Ikke mindst arbejdet i Libyen har betydet, at tusindvis af mennesker, der er trængt op gennem det afrikanske kontinent med en ambition om at krydse Middelhavet, er vendt tilbage til deres oprindelseslande. Det er sådan, man skal løse problemerne, hvis man ikke bare vil brokke sig over deres tilstedeværelse.

Jeg ser også frem til, at vi skal drøfte et kommende møde med Den Arabiske Liga til februar. Dagsordenen er ikke fastlagt endnu, men jeg håber, at spørgsmålet om migration kommer til at præge den.

Kenneth Kristensen Berth fandt det interessant, at statsministeren kaldte FN's migrationspagt for "rammen om samarbejdet om Afrika". Hvordan skulle EU i så fald involveres i efterlevelsen af pagten? I konklusionsteksterne stod bl.a., at landene skulle arbejde hen imod at forbyde fremmedfjendske demonstrationer. Det kom i karambolage med den danske grundlov og demonstrationsfrihed. Hvordan ville regeringen efterleve det, ikke mindst i lyset af, at netop racisme og xenofobi skulle diskuteres på mødet?

Statsministeren svarede, at han ikke kunne genkende Kenneth Kristensen Berths gengivelse af FN-erklæringen; der stod intet, som udfordrede den danske grundlov eller ytringsfriheden. Når han kaldte erklæringen for rammen om samarbejdet med Afrika, kunne han også have sagt det omvendt. Samarbejdet med Afrika fulgte sporet i migrationserklæringen, nemlig at man er nødt til at samarbejde over landegrænser for at løse migrationsproblemerne. Det handlede samtidig om at behandle folk, der nu engang er blevet inviteret, på en ordentlig måde. For nylig havde man set filippinske chauffører i polske skuffeselskaber til lønninger, som var latterligt små, og under horrible indkvarteringsforhold. Det var godt, at man i FN-regi fik skrevet under på at behandle folk ordentligt.

Man skulle også skelne mellem lovlig og ulovlig migration. Lovlig migration blev defineret af landene selv. Migranter leverede på verdensplan et bidrag til det globale BNP på 3 gange deres størrelse. Lande som Danmark kunne overveje at sætte visse stillingskategorier på positivlisten, hvor der var mangel på arbejdskraft. Den ulovlige migration så man i 2015, da der gik hul på Europa. Ikke alle, der kom, var forfulgt i konventionsforstand, men var mennesker, der slet og ret søgte et bedre liv. Migration kunne man kun standse i samarbejde med oprindelseslandene. Det var en ufortalt succes, at samarbejdet med Afrika har betydet, at 1000 migranter i Libyen er vendt tilbage. Det kom ikke til at ske af sig selv, så han gik ind for et strategisk samarbejde – under anerkendelse af, at de enkelte lande har ret til at føre deres egen politik.

Desinformation

Der forventes også en konklusionstekst om desinformation, men den bliver nok godkendt uden videre drøftelse. Det vigtige her er navnlig, at Det Europæiske Råd viser, at EU gør noget ved det alvorlige problem, desinformation udgør, og at man samtidig signalerer sammenhold over for eksterne trusler. Konklusionsteksten omtaler således den nylige handlingsplan til imødegåelse af desinformation, som Kommissionen og EU's udenrigsrepræsentant præsenterede den 5. december. Jeg finder det især positivt, at man i planen fokuserer på at styrke konkrete håndhævelsesinstrumenter frem for at lægge op til ny regulering på et allerede komplekst felt.

Racisme og xenofobi

Der forventes endvidere en konklusionstekst om racisme og xenofobi, men selv om det er vigtigt, er det heller ikke et emne, jeg forventer bliver drøftet. Det østrigske formandskab har gennem sin formandskabsperiode haft fokus på emnet og især bekæmpelse af antisemitisme. Der er bl.a. vedtaget en erklæring om antisemitisme, som Det Europæiske Råd hilser velkommen. Erklæringsteksten ligger helt i tråd med regeringens holdning og indsats på dette område: Antisemitisme er aldeles uacceptabelt, og vi har stort fokus på at yde de jødiske samfund og institutioner den nødvendige hjælp og beskyttelse, herunder gennem finansiering af de fornødne sikkerhedsforanstaltninger.

Kenneth Kristensen Berth kunne bekræfte, at antisemitisme var et stigende problem i Europa, men sjovt nok kun i Vesteuropa. Kunne det hænge sammen med tilstrømningen fra det muslimske Mellemøsten til netop Vesteuropa? I Danmark var der i øjeblikket en sag mod imamen Mundi Abdallah fra moskeen Masjid Al-Faruq på Nørrebro, som var blevet tiltalt for at opfordre til drab på jøder. Kenneth Kristensen Berth kunne forstå, at regeringen alligevel havde den indstilling, at der ikke skulle ske noget med moskeen. Hvordan havde statsministeren tænkt sig at bekæmpe antisemitisme, når man ikke skred ind over for antisemitismens arnesteder, som det ellers skete i Frankrig og Tyskland? Han håbede, at man ville lade sig inspirere af de to lande på det punkt.

Statsministeren var bekendt med den konkrete sag, som blev forfulgt gennem de dertil indrettede myndigheder. Den skulle ikke på det europæiske bord. Det var ikke op til kansler Merkel eller præsident Macron, hvordan den skulle gribes an.

Borgerhøringerne om EU

Jeg forventer herudover, at det østrigske formandskab på mødet vil redegøre for den styrkede EU-debat, som har været gennemført i mange EU-lande, oprindeligt initieret af Frankrig. I Danmark har den som bekendt været gennemført i samarbejde med Folketingets Europaudvalg, kronet af folkehøringen på Fyn for nogle uger siden. Rådssekretariatet har udarbejdet en rapport om de observationer, man har gjort sig i de enkelte lande. Jeg forventer, at der bliver tale om et orienteringspunkt, men jeg regner bestemt med, at stats- og regeringscheferne i det nye år vil have mulighed for en mere tilbundsående drøftelse af borgernes holdninger til EU's fremtid.

Kenneth Kristensen Berth mente, at Rådssekretariatets rapport angående Danmark på mistænkelig vis mindede om regeringens holdning til EU-samarbejdet og EU's fremtid. Den kunne med andre ord godt være skrevet, uden at borgerne havde været involveret, og det var ærgerligt. Kunne man for-

mode, at der på DER ville blive tale om en udveksling af regeringernes synspunkter snarere end en redegørelse for en folkelig EU-debat?

Statsministeren svarede, at regeringen ikke havde godkendt rapporten, men ladet det være op til embedsværket selv at udarbejde et referat af de iagttagelser, man har gjort sig under borgermøderne og folkehøringen. Han havde tiltro til, at embedsværket gengav borgernes synspunkter loyalt og neutralt. Hvis det viste sig, at borgerne gennemgående havde en nuanceret tilgang til EU, som svarede til regeringens, var han kun glad for det.

Klima

Endelig er det min forventning, at vi skal vedtage en konklusionstekst om EU's langsigtede klimastrategi. Vi har en målsætning om at gøre Danmark klimaneutralt i 2050, understøttet af en meget bred og ambitiøs klimaaftale før sommer og nu med et klima- og luftudspil fra regeringens side. Men jeg er fuldt bevidst om, at vi skal have flere lande med. Danmark kan ikke løfte udfordringen alene. Derfor er jeg meget glad for, at Kommissionen den 28. november præsenterede en klar vision for, at hele EU skal være klimaneutralt i 2050 – altså en fælles målsætning svarende til den danske. Det er en stor sejr for Danmark og for EU. Vi har presset på for et ambitiøst udspil fra Kommissionen, der sætter en klar kurs mod klimaneutralitet. Jeg forventer, at vi på mødet skal vedtage en konklusionstekst, som byder Kommissionens udspil velkomment. Jeg håber også på, at der bliver anlagt en klar, ambitiøs retning for det videre arbejde, så vi kan nå i mål med et klimaneutralt EU i 2050.

Eurotopmøde

Vi slutter af med et eurotopmøde fredag eftermiddag i udvidet format. Hen over det seneste års tid har der været intensive drøftelser af, hvordan vi kan gøre ØMU'en mere robust og klar til at håndtere kommende finansielle kriser. Udgangspunktet for drøftelserne har været den ØMU-pakke, som Kommissionen fremlagde for knap et år siden. Den indeholdt nogle vidtrækkende tanker og forslag om bl.a. en europæisk monetær fond, koblinger mellem udbetalinger af EU-midler og implementering af landespecifikke anbefalinger samt forslag om en EU-finansminister.

Nogle af forslagene var ganske fornuftige, andre noget vidtløftige. Jeg lægger som bekendt stor vægt på, at vi fokuserer på det, der samler de 27 EU-medlemslande, og på, at EU leverer konkret merværdi for borgere og virksomheder. Tilsvarende mener jeg, at vi skal være varsomme med store nye projekter, som vi ikke kan følge til dørs, og som der grundlæggende ikke er behov for.

Jeg er derfor tilfreds med, at drøftelserne om ØMU'ens videreudvikling har fokuseret på tre ting:

For det første en reform af eurolandenes fælles lånefond, ESM. Reformen handler grundlæggende om at sikre, at ESM har de rette værktøjer til at håndtere, når eurolandene kommer i problemer og får brug for lån.

For det andet en styrkelse af bankunionen. Det første trin godkendte vi på topmødet i juni. Det næste trin er nu forhandlet på plads blandt finansministrene. Jeg forventer, at vi nikker til aftalen om andet trin på fredag. Aftalen indebærer bl.a., at ESM skal være bagstopper for bankunionens afviklingsfond. ESM skal kunne låne penge til afviklingsfonden – som er finansieret af bankerne selv – til at håndtere nødlidende banker. Men først når aktionærer og kreditorer har taget alle tabene, og når afviklingsfonden er tom. Det er altså en allersidste udvej, og lånte midler skal som bekendt altid betales tilbage. Aftalen indebærer også en række tiltag for at sikre, at bankerne kommer af med dårlige lån. Og så har finansministrene bedt Kommissionen om at fremsætte forslag, så vi kan styrke bekæmpelsen af hvidvask. Det er jeg meget tilfreds med.

Tredje og sidste element er et forslag om et eurozonebudget. Tanken er at lave et instrument, som kan støtte investeringer og reformer i eurolandene. Kommissionen har fremsat sit forslag, mens Frankrig og Tyskland har fremsat deres eget.

Der er – for at sige det mildt – stor intern uenighed blandt eurolandene om behovet for, indretningen af og ikke mindst størrelsen på et eurozonebudget. Derfor kommer de drøftelser til at fortsætte blandt finansministrene i 2019.

Jeg forventer, at vi på eurotopmødet på fredag hilser de konkrete resultater, der er opnået enighed om blandt finansministrene, velkomne. Det handler altså først og fremmest om reform af den fælles lånefond og en styrkelse af bankunionen. Jeg regner også med, at vi kommer til at give finansministrene i opdrag at arbejde videre med et eurozonebudget.

Det er muligt, at der under mødet vil blive vedtaget en erklæring om det fremtidige arbejde med at reformere ØMU'en. Det er under alle omstændigheder et arbejde, der kommer til at fortsætte ind i 2019.

Kenneth Kristensen Berth spurgte, hvad regeringens syn på et eurozonebudget var. Var den ikke imod? Og hvordan ville den så arbejde videre med det? Gav det anledning til overvejelser om, hvorvidt landene uden for eurozonen var på vej ud på et sidespor? Frankrig mente f.eks., at alle lande skulle være med i euroen – undtagelser eller ej. Den opfattelse deltes ikke af den danske befolkning ifølge de seneste meningsmålinger.

Statsministeren svarede, at regeringens holdning til eurozonebudgettet var negativ, og det havde han gjort meget klart. Det var en grundlæggende dårlig idé; men Danmark havde ikke mulighed for at forhindre landene i eurozonen at agere frit. Om eurozonebudgettet blev til noget, var under alle omstændigheder et åbent spørgsmål, eftersom eurolandene var så uenige indbyrdes.

Mødet sluttede kl. 12.14